

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

Hirdetésenként sor egyenként 30 fillér,
minden követhetőnél 10 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyenlítő
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1914.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, december 19.

Üldözzük az oroszokat négyszáz kilométeres fronton. (Oroszok veresége Galiciában.)

BUDAPEST. (Hivatalos.) A főhadiszállásról jelentik:

Megvert orosz főerőket Krasznótól Bzura torkolatáig terjedő egész 400 kilométer hosszú csatavonalon üldözzük.

Tegnap ellenséget a Kárpátok északi elővidékén Krosno és Zaklicyn között elfoglalt állásaiból kivetettük.

Dunajec alsó folyásán szövetséges csapatok ellenséges hátvédekkel harcban állanak.

Dél-Lengyelországban előnyomulás nagyobb harc nélkül folyt.

Piotrkov várost I. Vilmos német császár és Poroszország királya nevét viselő 34. oszázári és királyi gyalogezred, Przeborz várost pedig a nagyszebeni 31. gyalogezred osztagai vették rohammal be.

Przemysl hősiesség vár távolabbi előterén eredménnyel folytatta harcát.

Kárpátokban helyzet lényegesen még nem változott. Höfer vezérőrnagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Németek sikeres harcai az egész nyugati vonalon.

Berlin. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti: Nieburgnál kedvezően áll a harc, de még nincs befejezve.

Franciáknak Labasse és Arras közt, továbbá Somme két partján ellenünk intézett támadásai meghiúsultak. Ellenség súlyos veszteségeket szenvedett. Egyedül Somme mentén franciáknak 1800 halottjuk volt és 1200-at foglyul ejtettünk. Német veszteség nem egészen kétszáz ember.

Argonnokban jól sikerült támadásaink közben mintegy hétszázötven foglyot ejtettünk.

Nyugati hadiszíntér többi részeiről nincs különös jelenteni való.

Hátráló oroszok nyomában Lengyelországban.

Berlin. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti: Kelet- és nyugat poroszországi határon helyzet változatlan.

Lengyelországban tovább követjük hátráló ellenséget. Legfőbb hadvezetőség.

Török győzelem az oroszokon.

Konstantinápoly. A főhadiszállásról jelentik: Orosz csapatok gépfegyverek és ágyúk védelme alatt megkísérelték a Csoroh folyó bal partján előnyomulni. Öt órai küzdelem után az oroszokat visszavertük.

A részünkre kedvezően lefolyt sarakai ütközet után csapataink szünet nélkül folytatták az ellenség üldözését.

Lovasságunk Koturtól 15 kilométernyire nyugati irányban ellenségre akadt, mire anélkül, hogy a gyalogságot beárta volna, lovasságunk támadásba ment át és az ellenséget Razi és Kotur irányába elűzte. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Fut az orosz hadsereg!

Arad, december 18.

Az orosz hadsereg, Európa legnagyobb hadserege, az elbizakodott, óriási csapattömeg, a mely úgy lépett ki a harcmezőre, hogy végigtaposson Németországon, Ausztrián, Magyarországon, az orosz hadsereg egy menekülő, fejvesztett horda. Négyszáz kilométernyi vonalon folyik a szörnyű visszavonulás, a melynek szégyenét és rémületét nemcsak a futók érzik, de belesápadnak és belébetegednek a távoli harctereken levők: az angolok, a franciák és a szerbek is. Most már nincsen arról szó, hogy itt, vagy ott előnyt szereztek a német és osztrák-magyar seregek, hogy elfoglaltak egy és más pozíciót, a melyet talán vissza lehet szerezni. Az egész vonalon, Jaslotól a Bzura völgyéig — nézzünk végig a mindennapos térképen — végig folyik a megvert ellenség üldözése. A küzdelem már eldőlt, az oroszok erejét napokkal előbb megtörtük. A mi most folyik, a győzelemnek kihasználása, nemcsak mohóan és győzelemittassan, de azzal a szívós-sággal és tervszerűséggel, amely lehetetlenné teszi, hogy a rohanó események más fordulatot vegyenek.

Nem használt az orosz hadsereg legfőbb értéke: a tulerő. Nikolajevics Miklós nagyherceg hangozva prédálta katonáit, tízezer, százezerszáma: van a cárnak elég. Még a tábornokokkal se takarékoskodott; amellyikkel megesezt, hogy a vereség útjába került — pedig mindegyikkel megesezt, — azt sorra csapta el, állította haditörvényszék elé a nagyherceg-fővezér. A tulerővel, a kanesukával és gépfegyverekkel kergetett katonákkal és a megtélemlített tábornokokkal szemben győztek az igaz hadvezérek és az igazi katonák.

Az igazi katonák... A német katonák és a mieink. A szerénység tette-e, vagy szövetségesünknek megérdemelt nagyrabecselése, hogy az orosz-lengyelországi harcokban mindig többet vártunk a német katonáktól, mint a magunkétól. Amit a német katonák végeztek, valóban örök dicsőségre szóló hadimunka volt. De nem maradtak hozzájuk méltatlannak a mi katonáink — a magyar katonák! Höfer vezérkari főnök helyettese jelentése, amely a legritkábban szokott neveket és ezredszámokat tartalmazni, most az osztrák-magyar haderő két ezredét emeli ki, mint amelyek két jelentős orosz-lengyelországi város bevételénél vitézségükkel kitűntek. Mindakettő — ezt büszkeséggel halljuk — magyar ezred. Az egyik a Vilmos német császár nevét viselő kassai 34. gyalogezred, amely Pietrokov bevételénél, a másik a nagyszebeni 31. gyalogezred, amely Przeborz meghódításánál tűnt ki vitézségével. A magyar fiúk, az osztrák-magyar hadsereg katonái vetélkedve szedik a babért német bajtársaikkal és Vilmos császárnak, a világtörténelem egyik legnagyobb uralkodójának bizonyára öröme fog telni abban, hogy az ő magyar ezrede nem méltatlan a ragyogó névhez, amelyet visel.

Nem a győzelmeket ünneplő öröm, büszkeség az, a mely ezeket az újongó híreket fogadja. A fölélegzés, a biztos, fényes jövő napjának köszöntése ez. Az orosz hadsereg retentő kudarca után most már nem kétes az orosz-lengyelországi hadjárat sorsa, — és azzal együtt eldőlt a világháború is. A franciák szívós ellentállásának csak az adott erőt, reménységet, hogy az oroszok, a maguk,

kimeríthetetlennek tűszó számbeli fölényével, legyőzik a németeket, megessznek bennünket, bevonulnak Berlinbe és bevonulnak Bécsbe. Most, a mikor az oroszok Varsót sem bírják védeni, a mikor fejvesztett utjuk egyre beljebb visz kelet felé, lehet-e szó arról, hogy valaha visszatérnek, hogy még egyszer nyugatnak jöhetnek?

Nemcsak a gőgös orosz van megtörve, Franciaország zsoldosa, Angliának üzlettársa és Szerbiának kegyes gyámja, de le van teperve és meg van fékezve a háboru szörnye, pusztító réme is. Még nem tudjuk, hogy mikor adja ki párját. De azt most már nemcsak hisszük, de tudjuk is, hogy azon az uton, a melyen a vitéz német katonák a mi hadseregünk derék legényeivel együtt fáradhatatlanul kergetik az orosz hadsereget a megsemmisülés felé; — azon az uton a béke indul meg és jut el a célhoz!

Történetek magyar bakákról

(Parasztfirtangból — hadicsel. — Hős tisztiszolgák.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, december 18.

Biró Lajos, a Pester Lloyd haditudósítója írja:

A háboru első napjaiban a határállomásokon álldogáltak az emberek — katonák, polgárok — és dél felé tekintettek, oda, ahonnan a katonákkal telt vonatok jöttek. A csillogó sínpárokon néztek a messzeségbe. Egy vonat bukkant fel. Az emberek egy darabig összehúzott szemmel figyelték, aztán megszólaltak:

— Ez magyarokat hoz.

Honnan tudták? Onnan, hogy a magyar katonavonatoknál a tetőn is jött néhány katona. A tetőn. A lépcsőkön is. És az ütközőn is. A magyarok ráültek a lépcsőre, felmásztak az ütközőre, felkuszta a tetőre. Valami hajtották őket, hogy integessenek az embereknek, az állomásoknak, az elhagyott vidéknek; a lelkesültségüket ki kellett kiabálni.

Galiciában mindig újra kérdezték:

— Hadnagy ur, Oroszországban vagyunk már?

Es alig hagyták el Csaszát és Lubotényt, már egyre sóhajtoztak:

— Hol maradnak az oroszok? — Már s ereimnek páholui őket!

A magyar paraszt nem buta. A mi anekdota gyűjteményeinkből teljesen hiányzanak a parasztiok butaságáról szóló viccek. Aki Magyarországon rosszat mond a parasztra, az legfeljebb bizalmatlan természetét és firtangosságát szidja. De a háboruban ez a bizalmatlan természet — a régi urgölölet maradványa — teljesen eltűnt és a firtangosság — a magyar paraszt természetes esze — katonai esellé változott.

A háboru első napjaiban a baka azonnal és mindenáron rohamra akart menni. Az ást köllömetlen és nevetséges tehernek találta. Néhány nap múlva megértette, hogy az oroszokra nem lehet egyszerűen bajonettel rárontani. És csak egyetlen egy orosz lövészárkot kellett látnia belülről, akkor már ő is elcsajátította az egész művészetet. A baka most már nemcsak hogy megbecsüli az ást, de ha lehet, még néhány parasztásót is szerez a magáé mellé. Ha most valahol rajvonalban fekszenek, negyedórán belül olyan mélyen beássak magu-

kat a földbe, hogy ugyancsak jó szemű oroszoknak kell lenni, aki észreveszi akár a sapkája csücskét is.

Ha népnevelésünk fejlettebb volna, a magyar paraszttal már az iskolában meg lehetne értetni a térkép-elvasást és a skizzrajzolást.

Most már ismerik a fedezékek értékét. De a harminckilencésknél előfordult, hogy egy erdőben ott kellett hagyni egy egész gépfegyverosztatot, mert nemcsak az egész legénység sebesült meg, de a lovak is mind elhullottak. A fegyvereket elhagyták. Akkor előlépett Nagy őrmester és husz embert kért, hogy elhozza a fegyvereket.

— Sajnálom Nagy — mondta a zászlóaljparancsnok — de ezt nem lehet. Nézze csak, milyen bolondul tüzelnek az oroszok ott az erdőben.

De Nagy őrmester addig könyörgött, míg végre a parancsnok azt mondta, hogyha husz ember önként jelentkezik, akkor próbálja meg Isten nevében. Önként azonban nem huszan, hanem százan jelentkeztek. Nagy őrmester kiválasztott közülük huszat és utnak indult velük. Az oroszok irtózatosan tüzeltek. Az erdőben ropogtak a gránátok és fűtyültek a golyók, de egy félóra múlva fáradtan és izzadva visszaszájott Nagy. Az emberei közül csak négyen maradtak sértetlenek. De ez a négy magával cipelte a gépfegyvereket is.

Az egyik század messze elől van, a másik három meglehetősen távolságban mögötte. A zászlóaljparancsnok észreveszi, hogy a nagyon is mélyen előrehatolt század egyik ordonánkot a másik után küld hozzá, de mind elesnek az oroszok heves tüzeiben. Ő nála is van négy ordonánko. Minden századból egy. Odafordul a négy emberhez:

— Ki vállalkozik közületek önként arra, hogy megtudja attól az elűlő századtól, hogy mit skarnak.

A válasz hamar kész. Mind a négyen jelentkeznek.

— Hát próbálja meg maga Horvát.

Horvát elindul és az orosz golyózáporban eljut az előrehatolt századhoz. Ott megtudja, hogy a századparancsnok friss municiót kíván; vilámgyorsan még lekonyolít egy üzletet: kenyeret ad egy bakának és dohányt kap érte cserébe. Aztán elindul visszafelé.

— Hagyd itt a dohányt is — kiabálja oda valaki — hisz ugye jutsz el odáig.

— Oda fogok jutni — válaszolja Horvát nyugodtan.

A dohányt gondosan a zsebébe teszi, aztán elindul. Az oroszok golyókkal öntik el az utját, de ő szaladva és mászva, sturmolva és bujkálva, izzadságban fürödve, köhögve, de ép bőrrel visszatér a zászlóaljparancsnokhoz. Adja a jelentését, aztán megelégedetten elnyújtózik a földön és boldogan megtömi a pipáját.

Nincsen olyan veszélyes feladat, amelyre magyar ezredekben ne jelentkeznenek háromszor annyian önként, mint ahány emberre szükség van. És magyar tisztiszolgák, akiknek csak uruk közelében kellene tartózkodni, de a fedezék mögött elrejtőzhetnek, mindig közvetlen közelben vannak gazdájuk mellett, saját jószántukból, golyózápor közben is, hogy a hadnagy urnak, avagy százados urnak mindig és mindjárt szolgálatára állhassanak.

— Farkas (vagy Szabó, vagy Kovács) — mondja aztán a százados ur — éhes vagyok.

Farkas vagy Szabó, vagy Kovács, ha akár a föld alól is, de mindjárt szerez valami enni-valót. Széles Magyarországon most sok Szabót és Farkast és Kovácsot ápolnak és becsüznak, akik sebesült gazdájukkal tértek haza. Farkas és Szabó és Kovács ezt a gyengédséget becsületesen kiérdemelték.

Es a többiek, akik nem tisztiszolgák, hanem a saját életükért küzdő harcosok? A magyar baka szereti az életet. Most már tudja a fedezék értékét is. De azért mégis minden előnyomuláskor és minden visszavonulásnál, ha magyar csapatok nyomulnak előre a tűzben,

vagy vonulnak vissza, mindig lehet hallani ezt a kiáltást:

— Ide jöjjen hadnagy ur! — Itt van a fedezék, százados ur!

Lehetetlen őket nem szeretni.

De talán nem is ez az, amiben a legmagyarabbak. Nem a bátorság. Nem a bravur. Nem a hűség.

Orosz foglyok jönnek. A bakák körülállják és nézik őket. Az oroszok éhesek. Van közöttük egy szürke szakállas, teljesen megtört katona, aki az éhségtől épeneéggel támoig. Németül nem tud, csak eat az egy szót:

— Kenyér.

Kenyér, kenyér, kenyér... Kinyújtja a kezét, a szeméi könyben usznak, a hangja elakad. Kenyér, kenyér, kenyér. De nincs kenyér. Az egész ezred napok óta kemény civakodást eszik. Ekkor belenyul a zsebébe Farkas (ugyanaz a Farkas, akiről az imént már szó volt) és kivesz belőle — általános esodálkozásra — egy darab kenyeret. Valamiyen rejtélyes uton szerezte és kinos gyanánt őrizte.

— Bolond vagy — kérdezik tőle — hogy most odaadod neki?

— Egye meg a szegény ördög — mondja nyugodtan Farkas — ha olyan nagyon kívánczik utána.

Az öreg orosz katona letérdel Farkas elé és a keze után nyul, hogy megcsókolja. Farkas nevelve védekezik.

Es a legmagyarabbak és egészen magyarok a mi katonáink akkor, amikor orosz katonáktól emléket próbálnak szerezni. Minden orosz fofolycsapatot, ha van rá idő, körülveszi egy csoport baka. Beszélni nem tudnak egymással, de a magyarok hamar megértetik magukat. Elkéri az oroszoktól színes vállszalagjukat, amelyre rá van varrva az ezred száma, de még szívesebben a kék-sárga sapka-rozettát. Kék-sárga sapkarozettára tudvalóleg minden bakának szüksége van. Az oroszok odaadják. Mit tehetnének egyebet? — mondják erre Önök.

Igen — válaszolom én — de a magyar baka sohase kéri a fogolytól, hogy a vállszalagját, vagy a rozettáját csak úgy egyszerűen odaadja.

— Nem ingyen kérem, testvér, ne hidd azt.

A magyar baka mindig kínál érte valami ellenértéket. Kenyeret, ételt, cigarettát, dohányt. A magyar baka mindig ad valamit azért, amit kér és a vállszalagot, vagy a sapkarozettát csak akkor fogadja el, ha az orosz fogoly — aki mindig örömmel csinál ilyen üzletet — szívesen adja.

Paraszt-gentlemenek, földszinű parasztlovagok, sáros, piszkos, esetlen gavallórok. Imádatraméltóak.

A karácsonyi személyforgalom lebonyolításának az elősegítése az A. CS. E. V.-on.

Az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósága a karácsonyi ünnepekre utazó közönség kényelmének az előmozdítása érdekében a jelenleg közlekedő személyszállító vonatokon kívül az alább jelölt napokon a következő külön motorvonatok közlekedését határozta: Folyó hó 22., 23. és 24-én Aradtól Szegedig a 19. számú motorosvonat, amely Aradról indul délután 2 óra 25 perckor, Szegedre érkezik este 6 óra 30 perckor. Ugyanezen napokon Szegedtől Makóig a 22. sz. motorosvonat, mely Szegedről indul este 7 óra 16 perckor és Makóra érkezik este 8 óra 46 perckor. Folyó hó 23., 24. és 25-én Makótól Aradig a 14. sz. motoros vonat, amely Makóról indul reggel 7 óra 17 perckor, Aradra érkezik délelőtt 10 óra 10 perckor. Ezenkívül gondoskodott a vasut igazgatósága aziránt is, hogy az összes személyszállító vonatok a lehetőség szerint legyenek személykocsikkal megerősítve.

Németek új offenzívája Calais ellen.

(A francia hadvezér titkos tervel. — Teljes erővel támadnak a németek az északi fronton.)

— Hivatalos távirati tudósítás. —

Calais ellen vonultak a németek.

London. A Times és Daily Mail jelentései szerint a németek új offenzívát kezdtek Calais ellen. A legnagyobb kaliberű ágyuk bombázzák szünet nélkül Nieuportot és környékét. Nieuport egyik külvárosa, St.-Georges lángokban áll. Attól tartanak, hogy a németek a bombázást egy dél felől intézett támadással fogják támogatni, miután egy hét előtt sikerült nekik az Yser-csatornán néhány kilométerre Pervysétől átkelni. Pervyse és Ramscapelle közt azonban az elárasztott terület valószínűsége, tehát nem lesz könnyű a német gyalogságnak előre jutni. Erős német csapatok állanak Middelkerkénél a Middelkerke és St.-Pierre közt ágyú ágyú mellett van. Az angol sajtó különben nem hiszi, hogy a német áttörési kísérlet sikerülhessen. Erős seregek állnak ugyanis szemben velük, amelyeknek elosztása ismeretlen a németek előtt, miután az utóbbi napokban a köd lehetetlenné tette a német repülőgépek munkáját.

Három védelmi vonalat kell áttörni.

Amsterdam. A „Telegraaf” alúsi tudósítója jelenti: Vasárnap este és a következő éjjel dühöngő viharban, hélión pedig derült időben az Yser felől folytonosan hallatszott az ágyudörgés. Vasárnap este az ágyudörgés, amelyet erős nyugati szél hozott ide, oly hangos volt, hogy sokan azt hitték, ismét Zeebrügét bombázzák. Zeebrügge és környéke azonban csendes, sőt Ypernnél is a múlt hetek küzdelmei után relatív nyugalom állott be az operációknál. Ami a múlt heti küzdelmet illeti, az éjjeli nappal szüntelenül tartott. Hooglede talu mögött Rousselaere-től öt kilométernyire északra gyalogsági tüzet hallottak egész tisztán. Este piroslott az ég alja tüztől a északról csapatok vonultak keresztül, amelyek az yperni vonal megerősítésére indulnak. Az yperni fronton az utak állapota rossz. A németek felhívták a polgárokat, hogy segédkezzenek az utak helyreállításánál, amiért három frank napszámot kapnak. A vonal másik oldalánál ugyanilyen rossz az állapotok. Egy sofőr elmondta, hogy Francia-Flandria és az Yser között tulajdonképpen nincsenek is utak. A katonákat ott nemcsak az eső kínozza, hanem a talajvíz is. Ha a németeknek sikerül átkelni az Yseren, egy második védelmi vonal fogja őket feltartóztatni, amelyet szintén el fognak árasztani, Francia-Flandria „Colme” nevű csatornája ugyanis szintén nagy kiterjedésű területet áraszt el. Sőt Calais előtt még egy harmadik folyó is van, az Aa, amelyet szintén fel fognak használni ilyen célra.

Heves harcok az Yser mentén.

Rotterdam. Oostburgból jelentik a „N. Rott. Courant”-nak: A német seregek ma ismét heves akcióba kezdtek. Ma reggel óta heves ágyudörgés hallatszik délkeletről.

Amsterdam. Veurve-ből jelentik a „Daily Chronicle”-nek, hogy a németek tegnap gránátokkal lőtték a várost, de kevés kárt tettek benne. Néhány polgár elővigyázatosságból elhagyta a várost. Ez a többieket megrémítette s a lakók egymásután pánikszzerűen menekültek.

Német sikerek Ypernnél.

Amsterdam. Az angol hadiszállásról jelenti a Handelsblad tudósítója: A németek a legnagyobb erőfeszítésekkel és súlyos veszteségek árán visszahódították előbbi területüket Yperntől északra. Egyidejűleg ment rohamra a gyalogság és a lovasság. Arras környékén a német tűzéréség erős akcióban van.

Joffre tervel a támadásra.

A frontról jelentik Párisból: Joffre tábornok pontos adatokkal rendelkezik a német védőseregek erősségéről az egész fronton, de ezeket nagy titokban tartja, úgy, hogy senki sem sejt, milyen pontos lesz a fő támadás. De nyugodtan ki lehet indulni abból a feltevésből, hogy a generalissimus nem fog tétlenül maradni. De a pillanat, amelyben valószínűsége megkezdődik, bizonyos összefüggésben van a Lengyelországban a közel jövőben lejátszódó fontos eseményekkel. A hadügyminiszter törvényjavaslatot fog terjesztetni a képviselőház elé, amelybe azt kéri, hogy minden 18 és 52 év közötti katonai szolgálatra alkalmas franciát hívjanak be fegyveres szolgálatra. Egy automobil balesetnél szerencsétlenül járt kamaranő, Paul Deschanel állapota kielégítő.

Négyezáznegyven kilométer a harc-vonal.

Krisztiania: Mint Párisból jelentik, a Matin közlelbi adatokat mond az Armentierestől a Vogézek közt lévő Cal Sainte-Marie-ig húzódó francia front kiterjedéséről, a mely légvonalban állítólag 440 kilométer hosszúságú. A német csapatok által megszállott francia terület 20.100 négyzet kilométer. Belgium 29.456 négyzetkilométeréből még csak 40 nincs a németek kezén.

Rotterdam: A Rotterdamscher Kourant az angoloknak és a franciáknak Flandriában való összes veszteségét 195.000 emberre teszi.

Szanszkrit felhívás a hindu katonákhoz.

Zürich: A Matin közli azt a szanszkrit nyelvű felhívást, a melyet német pilóták ledobnak a hindu katonák lövészárkaiba.

Tűrhetetlen a francia cenzúra.

Páris. Politikusok és újságírók küldöttségileg tiltakoztak a kormánynál a törvényellenes cenzúra ellen.

Fél az entente az északi államok blokkjától.

Kopenhága. Péterváron nagyon idegesek a Malmöben készülő skandináv blokk miatt.

Genf. Az angol Times óvást emel a semlegesek szövetkezése ellen.

Az Egyesült-Államok Japán ellen.

Berlin. Washingtonból táviratozzák: Nagy feltűnést kelt politikai körökben Illinois állam demokratapárti szenátorának, James Hamilton Lewis-nak egy nyilatkozata, amely a washingtoni Fehér Házban hangzott el. Lewis szenátor egy tanácskozáson azt fejtegette, hogy még az új elnökválasztás előtt háborús bonyodalom fog támadni az amerikai Unió és Japán között. Az Egyesült-Államok szükségképpen ellentétbe fognak kerülni Mexikóval, Japán pedig a saját érdekében Mexikó pártjára fog keln. Japán ugyanis azt követeli, hogy állam-

polgárainak ugyanolyan jogokat adjanak a Csendes-óceán partvidékein, mint más államok bevándorlóinak és az európai háború kedvez ezeknek a japán követeléseknek. Úres beszéd az, hogy sikerülni fog békésen megoldani az amerikai kérdést. Az Egyesült-Államoknak már legközelebb fegyveresen kell bevonulniok Mexikóba, ahol Japánnak nagy érdekei vannak s ez annyit jelent, hogy ki fog történi a háború az amerikai Unió és Japán között.

Mamant borotvál

az orosz fogoly.

(Orosz foglyok vacsorája. — Németek az orosz hadseregben. — Utban az északi harctérre.)

— Az Aradi Közlöny alkalmi tudósítójától. — Északi sajtóhadiszállás dec. 18.

Az északi sajtóhadiszállásról küldi tudósítónk ezt az alábbi leírást. Érdekes megfigyelések, amelyeket a nagy decemberi csata színhelyére utaztában egyik galíciai vasútállomáson tett.

— Éjszaka van. Azt jelenti vezető tisztünknek az állomásparancsnok megbízásából, hogy nagyobb számú orosz foglyot szállítanak a vasuti állomás mellett berendezett barakk városba. A pályaudvar ivlámpái világítottak a hosszú uton, amely a vasuti sínek mellett vezetett el a konyhához, ahol az átvonuló katonákat látják el meleg étellel. A sínek mellett mosgó tábori konyhák, gulyás ágyuk, amelyekben már főtt az étel és a csiklandozó szaga át szállott a fávárosba. Csupa fából épült hosszú-hosszu barakk sorakozott egymás mellé, valószínűs város. Minden ilyen házban villamos világítás, telefon, felírás a falán. Lakóik szakállas férfiak. Asszony nincs sehol. A paprikás, gulyás szag, a fűres kenyér illata bennünket, bécsi, budapesti újságírókat is kísértetbe vitt és kíváncságra pompás vacsorát tálat. A barakk-város lakói már aludtak. Egyrészt a frontra megy holnap, de legnagyobb részük orosz fogoly volt. Sok-sok orosz fogoly. A konyha parancsnok tisztje civilben van. Egyetem tanár Budapesten, mellője be van osztva egy szobrász és egy politikai író.

— Egy óra múlva a ködös éjszakában felült két tüzes szempár. A fogolyvonat jött be. Az első kocsi két sebestült német tiszt szállott ki, akik udvariasan kalauzolták a velük volt fiatal orosz a kabinba. Az oroszok legényeségi köpeny és sapka volt, a blúzán azonban zászlósjelvény és a mellén a moszkvai műegyetem arany monogramja. A vonaton már vacsorázott a német tisztekkel és csak teát kért. Bádög sajkában adtak neki teát, de ő poharat kért. Folyékonyan beszélt németül és roppant megörült, hogy a külföldi újságírókkal angolul is beszélhetett. Egy orosz cégnek volt képviselője Angliában, amelyet nagyon szeret.

— Miként került fogságba?

— Először elvettem egy ködös éjszaka és egy szembe jövő patrullal találkoztam. Azt hittem, hogy orosz és csak akkor vettem észre a bajt, amikor németül kiáltott rám az őrszemély: Halt werda! Az őrség megállt lövésre készen tartott fegyverrel és én hipnotizálva feléje mentem. Nem voltam képes egy szót szólni, vagy valamire elhatározni magam. Az utolsó pillanatban jutott eszembe, hogy én tudok németül. Orosz tiszt — feleltem és — fogoly voltam.

— Hol történt ez?

— Bochnia környékén, nem messze Krakótól.

— Közben kiszállottak az orosz katonák a kocsikból és a mozgó konyhák köré kuperdva jóízűen falatozták a gulyást, amelyet most is-

merték meg először. Csupa erős, fiatal ember volt, a fejükön meleg baschlikok, a köpeny-gük posztója vastag, mint a deszka, a csizmájuk elsőrendű. A legfiatalabb köztük nem volt több 17 évesnél, önkéntesen beállott gimnázista, a legöregebb sem volt több 35 évesnél. Volt köztük sok olyan, aki németül is tudott.

— Hol és mikép jutottak hozzátok?

— Bochniánál. Már három napja hasaltunk a sárban és két napig koplaltunk. Amikor zászlóaljunk előrenyomult mi körülbelül kétszázan, elrejtőztünk a cserdében és egyikünk átment a magyarokhoz és megkérte őket, jöjjenek el értünk. Mag is tették.

— Egyikük beszélt szavára kijelentette előttünk, hogy minél a levegőbe lőtt. A bajtársa is megerősítette ezt. Azért tette, mert azt hitte, hogy majd jobban bánták vele.

— Németek is voltak a foglyok közt. Egy 22 esztendő, erős, büszke fiú Revalból (s egy évig Bochniánál német paraszt kolonijából). Richter Kriestian volt a neve, szőke, jóképű, nyílt tekintetű férfi. Felesége, birtoka, lovai, disznai vannak egy kimondhatatlan nevű orosz faluban. Felírta oroszul, hogy a feleségének írjunk. Alighanem Tzecepaalkim a falu neve, de lehet, hogy más. Mikor bevonultak 256-an a faluból, jól ellátták magukat élelmiszerekkel. Mikor a frontra vitték a háboru elején, találkozott két sebesült osztrák tiszttel, akik élelmiszert akartak tőle vásárolni pénzért. Jó urak — mondotta nekik — a ti pénzetek az én hazámban semmit sem ér, úgy, mint az enyém értéktelen nálatok. Talán én is kapok majd nálatok ingyen enni. El is fogyott még a vasuton minden élelmiszám. Pedig azt hittem, elég lesz a háboru végéig — szolt tejcsóválva — és egy darab kenyérrel kimártotta a gulyás paprikás levét. A vele bevonultak közül már csak 36 van életben.

— Féltek a hadifogságtól?

— Mi nem, csak a kozákok félnek és inkább agyonölik magukat, mert azt mondták nekik, hogy a magyarok, németek és osztrákok kiszúrják a szemüket és levágják az orukat.

— Az oroszok, hogy bánták a foglyaikkal?

— Oh azoknak jobb dolguk van és többet esznek, mint mi a háboruban.

A besszarábiaiak hangulatáról is beszélt a sárabból lett orosz, de azt nem lehet megírni, mert ártana neki, már pedig ő lojális, ártatlan clattvalója a cárnak.

— Jólakva és nyújtózkodva szálltak fel vagonjaikba az orosz foglyok, akiket magyar népfelkelők őriztek. Az egyik kocsi előtt megsebesült német népfelkelő bicegett, akit bajtársian támogatott egy magyar honvéd. A vagonban egy kézi lámpa fényénél egy magyar honvédet egy orosz fogoly borotvált. Óvatosan és vigyázva járatta a borotvát a tömzei orosz tegnapi halálos ellenségének nyaka körül. A kocsi sarkából sivódás hangzik. Két sebesült, egy magyar és egy orosz verekszik. Egymás mellett fekszenek. Az ápolójuk azt mondja, hogy úgy mulatnak egymással. Egyik sem érti a másik nyelvét, csak azt tudják, hogy millió és rusz mindkét nyelvben ugyan azt jelent.

Rusz — ennyi millió és mutatja mind a tíz ujját.

— Nem igaz — kiáltja a magyar egy megvető kézlegyintéssel. „Rusz egy millió zinos.” Így veszekesznek és amellet a legjobb barátok és úgy gondoskodnak egymásról, mint a testvérek. Nemsokára a kőd nyelje el a dohogva és nyikorogva nekiindult vonatot.

a. l.

Vigasztalannak látják Szerbia helyzetét Oroszországban.

Déli offenzívánk sikertelenségének okai. — A Magyar Bank Belgrádban.

— Hivatalos távirati tudósítás. —

Bukarest—Budapest—Berlin, december 18.

Moreht őrnagy a Berliner Tageblattban a következőket írja: Amikor Ausztria-Magyarország a háboru kezdetén a szerbek ellen indított szerencsés offenzíváját az oroszok elleni egységes és erőteljes harc érdekében megszakította, fájó szívvel tette ezt. Amikor néhány hét előtt ismét megindult északi Szerbiában a győzelmes előrenyomulás, együtt örvendtünk kitűnő szövetségeseinkkel annak, hogy Belgrád, minden szerb ravaszság és álnokság fészke elveszett a szerbek számára. A monarchia most ismét nehéz elhatározásra kényszerült: föl kellett adnia ideiglenesen azt, amit már megszerzett. Hogy honnan jutottak a szerbek leverettségük után újabb erőhöz: igen érdekes és fontos kérdés, amelyre azonban itt nem tudunk választ adni. Akár a szerbek erejéből, akár az osztrák-magyar főhadvezetőség stratégiai tervei alapján történt a változás, mindenesetre meg kell várnunk, amíg szövetségeseink hosszabb vagy rövidebb idő alatt abba a helyzetbe kerül, hogy ellenfelével végképen leszámolhat.

Szerbiát visszavonulásunk okai.

Bukarest: Diplomáciai körökben a szerbek által elért eredményeket főleg három körülmény összetételének tulajdonítják. Az első ok a szerbek halálraszántsága. Megértették Pasics szavainak jelentőségét: „Élet és halál közt nincs választás.”

A második ok Putnik vezérkari főnöknek az ellenség által is elismert képességei. Ő ugyanis felhasználta azt a körülményt, hogy Bulgáriával tárgyalások folynak Macedónia átengedésének kérdésében. Ez a tárgyalás — a bolgárok nagy meglepetésére — a vezérkari főnök számára arra volt jó, hogy a bolgár határról és az egész Macedóniából a szerb divíziókat elvonhassa és így minden rendelkezésre álló erőt a frontra vethesse.

A harmadik ok a terep nehézségei, párosulva a rettenetesen kedvezőtlen időjárással. Mindenki elismeri, hogy a Szerbiában operáló osztrák-magyar csapatok igen nagyszerű teljesítményt mutattak fel aránylag igen rövid idő alatt, de ezek a csapatok — kifáradva a heves harcokban — emberfeletti munkát tényleg nem végezhettek. Az emberi erő nem pótolhatta a nehéz ágyúkat, amelyeknek szállítása lehetetlen, vagy kimondhatatlan akadályokba ütközött volt.

Belgrádból hasatért a Magyar Bank.

Budapestről jelentik: Belgrádból a Magyar Bank és kereskedelmi r.-t. tisztviselői visszatértek Budapestre. Csapatunk kivonulása előtt, amely végleg csak kedden reggel bonyolódott le, hagyták el a várost akkor, amikor már a belgrádi magaslatok körül a huszonnégy óra óta folyó tűzérési harc a vége felé járt. A visszaérkezett tisztviselők szerint nem való azon jelentés, hogy a belgrádi csőcselék kifosztotta volna a Magyar Bank belgrádi raktárait.

Vermes helyettes főkezes előadása szerint az egészről csak annyi történt, hogy csapataink Belgrádba való bevonulása előtt valaki jelentkezett a belgrádi polgárőrségnél s a bank megbízottjának adva ki magát, követelte, nyissák ki neki a bank helyiségeit. Az illető azonban csak hatósági kísérettel mehetett be a bankhelyiségbe s amikor a bank kiküldöttéi

megérkeztek, mindent a legnagyobb rendben találtak. A bank címtáblája, melyen rajta van, hogy „Magyar Bank,” a „Magyar államvasutak gégyárának üzletvezetősége,” teljesen sértetlen maradt.

Sándor trónörökös hadiparancsa.

Nis. (Szafián át.) Sándor trónörökös a szerb hadsereg főparancsnoka hadiparancsot adott ki a szerb katonákhoz, melyben áradozva dicséri heroizmusukat, áldozataikat és az elért eredményeket. Védve hazátok szabadságát — mondja a hadiparancs — megmásztátok a hegyeket és átúszátok a folyókat, amelyek oly drágák nektek, azokat az örök és nagyszerű emlékeket, amelyek az utódoknak hirdetni fogják a ti dicsőségeket. Egy felhívással végződik a hadiparancs, hogy földjükre ne engedjék az ellenséget. (Pol. Hir.)

Posszintamus Pétervározt.

Berlin. Kopenhágából jelentik: A legutóbbi hét eseményeiről irt cikkében a pétervári Rjecs azt mondja, hogy az entente balkáni nehézségei a lengyelországi orosz operációk sikertelenségeire vezethetők vissza. Céltalan, írja a lap, eltitkolni, hogy Szerbia helyzete legutóbbi sikerük dacára is, vigasztalan, hogy a görög segítség nagyon kétséges és valószínűtlen és hogy végül nincsen kizárva, hogy több szerb politikus, mint például Nowakovits, inkább hajlandó lesz Ausztria-Magyarországhoz békés szándékkal közeledni, mint Macedóniáról lemondani.

Trubetzkoi missziójának bázisa tehát rendkívül kedvezőtlen, csakis az oroszok és szövetségeseinek nagy katonai eredményei tudnák még talán a hangulatot a Balkánon az entetenek kedvezően átalakítani. Görögország segítése, ha erre hajlandó is lenne a kormány, nem lenne nagy jelentőségű, mert csupán azt eredményezhetné, hogy a Macedóniában állomásozó szerb csapatok felszabadulhatnának. Általános ismert tény azonban, hogy itt csakis az öregebb népfelkelők állanak, amelyek rosszul vannak felfegyverkezve és még rosszabbul ruházva. Ezenkívül pedig Macedóniának görög csapatokkal való védelme inkább Görögország aspirációinak kiterjesztését, mint a szerbeknek adandó segítséget jelentené, ez pedig újabb balkáni konfliktusokhoz vezetne.

A balkáni helyzet kulcsa.

Konstantinápoly. A Turán című lap véreikkben foglalkozik a Balkán államok helyzetével és azt írja, hogy a balkáni helyzet kulcsa Bulgária és Románia kezében van. Mindkét állam, de különösen Bulgária az, amely a jövőben a Balkánon diktálhat. A bolgár hadsereg mindig bebizonyította, hogy kiváló eszköze az állam politikájának és hogy ennek a hadseregnek képességeire Bulgária mindig támaszkodhat, azt a Balkánon mindenki tudja. A bolgár hadsereg bebizonyította a Balkán-háboruban, hogy elsőrendű emberanyagból áll s ha a Balkán-háboruban a bolgárok nem vettek volna részt, akkor Törökország többi ellenségeivel napok alatt bánt volna el.

Szerb hadifoglyok Eszéken.

Eszék. Szerdán 1500, esütőtökön pedig 2000 szerb foglyot szállítottak Eszéken korezztül. A foglyok egy része görög egyenruhában volt, kézi fegyverük pedig a francia hadseregben használt típus szerint való volt. A foglyokat Ausztria felé szállították tovább.

Osztrák-magyar repülőgép Cettinje fölött.

Cettinje. A Hrvatska-ügynökség jelenti: Egy osztrák-magyar aeroplán december nyolcadikán Cettinje fölé repült és egy bombát dobott le.

„Győztünk az egész orosz vonalon.”

(A diadalmas hadvezér jelentése. — Beismerik az oroszok nagy vereségüket. — Harc nélkül vonul ki az ellenség a Kárpátokból.)

— Hivatalos távirati tudósítás. —

Berlin—Pétervár—Bécs, dec. 18.

Moraht őrnagy írja az osztrák-magyar csapatnak Nyugatgaliciában aratott győzelméről:

— Az osztrák-magyar offenzíva Nyugatgaliciában egyre tart. Ez a jelentés messze kiható értelemmel bír. Megerősíti előtűnt az osztrák-magyar seregek támadó erejét és újból meggyőz arról az egységről, amely együttes operációinkat északra irányítja. Amint az osztrák-magyar csapatoknak Nyugat-Galiciában történt előrenyomulása az oroszok lengyelországi frontját is megingatta, ép úgy kedvező befolyással lesz a monarchia együttes frontjának Déllengyelországtól a Kárpátokig nyúló harcújonlon előtörése a német front helyzetére, amely Piotrkow—Miaszga—Lovicz között száll szembe az első és második orosz hadsereggel és ennek összehívott tartalék seregeivel.

Szövetségesseink azonban nem érték be egy nagy csatanyerés dícsőségével. A győzelemhez csatlakozott az ellenség üldözése is. Az osztrák-magyar offenzíva, amely a Kárpátokból tört elő és már napokkal ezelőtt elérte a gorlice—grybow—neusandeei vonalat, tovább tolta előre állásait észak felé és a jasko—rajtbrodi fronton folytatta támadását. Rövid néhány nap alatt negyvenöt kilométert tettek tehát meg az oroszokat kemény küzdelmekben verve maguk előtt. Hogy milyen eredményesek voltak ezek a harcok, amelyeket Jaslo és Krakó keleti környéke között vívtak meg, abból is következtethető, hogy harmincegyezer orosz ejtettek foglyul. És a Galiciában harcoló vitéz csapatok sikerét teljessé teszi az a jelentés, hogy előrenyomulásuk következtében kétszázhusz kilométeres orosz front kezdte meg a visszavonulást.

Hötzenendorfi Conrad hadvezetése ismét diadalmaskodott az oroszok számbeli fölényén és Németország, valamint az osztrák-magyar monarchia szövetségben álló népei elégedetten és önérettel láthaják a déllengyelországi és galíciai helyzet további fejlődését.

Hindenburg győzelmi jelentése a császárnak

Berlin. Hindenburg tábornok tegnap telefonon jelentette Vilmos császárnak a lengyelországi nagy győzelmet:

— Az egész vonalon győztünk — jelentette a császárnak Hindenburg.

Karácsonykor nem lesz ellenség a keleti harctéren.

BERLIN. Az estilapok Hindenburg győzelmét véglegesnek tekintik. Illetékes katonai körökben remélik, hogy a keleti harctér karácsonyra meg lesz tisztítva az ellenségtől.

Amerika békét közvetít.

GENE. A párizsi Herald szerint az Egyesült Államok januárban békejavaslattal állanak elő.

Orosz lapok beharangozták a vereséget

Bécs: A „Rudschau” jelenti: Az orosz lapok az Orosz-lengyelországi harctéri helyzetről az utóbbi napokban is nagyon rezerváltan ir-

tak és kifejtették, hogy az ott folyó csata a háborúban eddig a legerősebb. Mindkét ellenfél erős, makacs és segédeszközökkel bőven ellátva. A szövetséges német és osztrák-magyar seregeknek azt az előnyét, hogy kiterjedt, kitűnően működő közlekedési apparátussal rendelkeznek, a mely a gyors és bő utánszállítást lehetővé teszi, nehéz megbecsülni.

Erőtlen a kalapács.

Pétervár: (Rómán át.) A Novoje Vremja jelenti, hogy a Mroga folyó közelében az oroszok már épen azon voltak, hogy mint vaskalapács, úgy sújtsanak le az ott erősen szorongatott németekre, mikor Kutná környékéről hirtelen előrenyomuló német erősítések visszavonulásra kényszerítették őket.

Hivatalos orosz körök pesszimizmusa.

Pétervár. (Rómán át.) A Ruszkoje Szlovo hangsúlyozza, hogy az orosz lengyelországi harcok kimenetele döntő jelentőségű az európai háborúra. A szövetségesek ezért kétségbeesett erőfeszítéseket tettek és minden idegüket megfeszítették, hogy sikereiket biztosítsák. Az orosz sajtó dícséri az angol lapokat, amelyek a harctéri helyzetet józanul és valóságnak megfelelően (!) jellemzik, míg a francia lapok olyan túlzásokra ragadtak, amelyek — ámbár jószándékkal — amelyekért az orosz hivatalos hírszolgálat nem vállalhat felelősséget, minthogy az orosz-lengyelországi harc éri helyzetet sohasem ítélte meg olyan optimiztikusan, mint ezt a franciák teszik.

Repülőgép Novogeorgievsk fölé.

Bukarest. Az oroszok jelentik, hogy Novogeorgievsk felett megjelent egy német repülőgép, amely lefegyverezte az erődítményeket és üldözte elől azután elmenekült.

Előnyomulás Varsó felé.

Milano. A „Secolo”-nak táviratozik Pétervárról: A lovici fronton a németek teljes erővel támadnak, hogy utat nyissanak Varsó felé. Lovic és Novoradomsk között elkezdődött a utközvet folyik. Itt a németek különösen nagy seregeket vonnak össze, hogy Novogeorgievsk ellen vonulhassanak és azután délnyugat felől támadnassanak meg Varsót. Ezek a mozdulatok azonban nem lesznek könnyűek, mert erős orosz sereg áll velük szemben.

Közös haditervnek sikerei.

Bécs. A lapok a legnagyobb örömmel hangyan írják a lengyelországi győzelemről.

A Fremdenblatt írja: A szövetségesek győzelme nem meglepetés, nem pillanatnyi siker, hanem záróköve egy céltudatos, következetességgel végbevitt építkezésnek. És ez még jobban megerősíti annak az óriási győzelemnek jelentőségét, amit a szövetségesek a lengyel és a galíciai csatatereken vívtak ki. Az oroszok leveretése nemcsak az északi keleti harctéren fog változást előidézni, hanem valamennyi csataterén változtatni fog a politikai és katonai viszonyokon. Oroszországgal együtt szövetségesei és vazallusai is döntő vereséget szenved-

tek, akik a cári birodalomtól remélték segítséget. A lap így fejezi be:

A világtörténelem leghatalmasabb csatája és az itt kivívott győzelem örök időkre szóló emléke lesz Németország és Ausztria-Magyarország hű fegyverbarátságának. Teljes egyetértésben, mindig a nagy célt tartva szem előtt, a német és az osztrák-magyar hadsereg nemcsak külsőleg dolgozott vállvetve a népek eme nagy csatájában, hanem igaz, szíves barátsággal osztozott a harc nehéz munkájában. Hálalmegvető szívvél küzdöttek a német csapatok a mieinkkel, egyik a másikat támogatva. Amely örömmel veszünk tudomást az elismerésről, a melyben a német közönség a mi hadseregünket részesíti, amely bátran és hősséggel szolgálta a nagy és közös célt, úgy a mi közönségünk is lelkes örömmel üdvözli ezen a dicső győzelmi napon a német hadsereg hőseit.

A Neue Freie Presse ezt írja: Ez a döntő győzelem végső eredmény annak a példás haditervnek, amelyet a mi és szövetséges birodalmunk hadseregének vezetői nagy társasággal és kitartással kidolgoztak és keresztülvittek. Ez a győzelem igazi katonai szellemmel és eleslálással kigondolt hadvezéri művészet gyümölcse volt. A hadvezetés mestere, Hindenburg tábornagy a Bzura mellett gyarapította Tannenbergnél szerzett babérait és hazáját megmentette az ellenség betörésétől.

A Volkszeitung írja: A valóság tetszért nyalta mindazt a várakozást, amit hadseregünk teljesítőképességéhez és a németekkel való együttműködéséhez fűztünk.

A németek győzelme az oroszokon.

Stockholm, december 18. A Stockholms Dagblad katonai munkatársa írja: Az oroszok azt jelentik, hogy a németek veszteségei a lengyelországi harcokban jelentékenyek voltak. De ugatatszik, hogy az oroszok veszteségei sokkal nagyobbak voltak. Az a helyzet, melyet az oroszok így jelentettek: „frontunk bonyolultsága”, Hindenburg és a német főerő egy újabb nagy előnyomulását támaszolja.

Nyomor Lengyelországban.

Róma. Varsóból táviratozza a Messenger tudósítója: Ez az Orosz-Lengyelországban hihetetlen a nyomor. A hideg majdnem mindig nyolc fok a fagyponthoz és a népek nincs tűző nyaga. Naponta százával hozzák a harctérről a seb süiteket Varsóba, sokan közülük merevgöröcsben szenvednek, temérdek sok sebesültnek a köbben lefagytak a tagjai. Varsó nemcsak a menekülők, az ország legnagyobb része elpusztult, szarvasmarha sehol sincs, messze vidékeken minden eleséget felvettek az átvonuló csapatok. A szénhiány miatt a szövőipar, a mely évente 750 millió rubel értékű gyártmányt állított elő, meg van börtve és a munkások ezrei szűkölködnek kereset nélkül. A dus szénbányák a németek hatalmába jutottak, szénét sehonnan sem lehet kapni. Hozzávetőleges számítás szerint Orosz-Lengyelországban 300.000 munkás éheznek.

Skiernieviceben is éhínség lépett fel, a zsidó lakosság tele, a mely ennek a virágzó városnak kereskedelmét kezében tartotta, kémkedés gyanúja miatt fogságban esnylődik, üzleteiket kirabolták és ők maguk földöntutók lettek. A német hadvezetőség kitűnő kémkedő hálózatot szervezett, a mely azt is pontosan megállapította, hogy melyik majorságban és milyen uradalomban mennyi szarvasmarha van, ezeket aztán a németek rögtön rekvirálták. Az orosz hatóságok a zsidókat gyanúsítják azzal, hogy ők járják a német kémek kezére és ezért kellett menekülniök a zsidóknak a biztos halál elől. Az orosz-lengyelországi nép szentül meg van győződve, hogy német uradalom alá fog jutni és azt mondja, hogy ha Németország már végzett a franciákkal és az oroszokkal, akkor kerül a sor az angolokra.

Mit ígért a cár Przemysl bevételéért?

Nyiregyháza. Tegnap este orosz foglyokat szállító vonat érkezett Nyiregyháza. A foglyok egyike, aki a przemysli harcokban is részt vett és akinek Dvinskben várakozó ünete van, német nyelven nagyon érdekes dolgot beszélt el. Elmondotta, hogy Przemysl közlárása előtt a cár parancsban közölte katonáival, hogyha teljes erejükkel harcolnak, akkor Przemysl este után mindenki szabadságot kap és hazamehet családja felé látogatni. A tisztok figyelmeztették őket arra, nehogy magyar fogságba kerüljenek, mert a magyarok kiszutják a foglyok számát.

Birtokunkban vannak a galiciai petróleum-telepek.

Ma érkezett Budapestre, a jászói „Petroleum” kft. igazgatója, aki a galiciai petróleum-ipar helyzetéről és az immár visszavonulóban lévő oroszok garázdálkodásáról a következő érdekes adatokat közölte velünk:

— A galiciai petróleum-telepekben az oroszok nem igen okoztak kárt, inkább arra törekedtek, hogy azokat üzembe helyezzék, mert olajra, különösen pedig benzínre nagy szükség-

gük volt. Ez a törekvésük azonban nem sikerült, mert hadaik visszavonulása alkalmával a bányászathoz és az ipari üzemhez legszükségesebb gépek egy-egy pótolhatatlan részét katonai páncélos vonataink összegyűjtötték és elszállították.

— Boriszlav, Drohoblez, Jaszló, Bahyá-kotovska stb. vidéken mindenütt azzal kerültek el a petróleum társaságok a nagyobb károsodást, hogy angol vagy francia pénzen alkultak mondották magukat. A szövetségesek vagyonaát az orosz még akkor is meg akarta kímélni, amikor helyzete már tarthatatlanná vált és egyetlen nafta-területet sem gyújtott fel. Az irodákat, a munkások lakásait a különösen az élelmiszerüzleteket azonban mind kifosztották, a tisztikar határozott tilalma ellenére is.

— A „Petroleum” részvénytársaság husz vagyon petróleumot veszített, olyképp, hogy az oroszok a fővezervoár csövével kísérleteztek és azt eltörték.

— Az oroszok visszavonulása napján husz tárnánk már megkezdte a szünetelő üzemét, mert páncélos vonataink azonnal odaszállították megint a géprészeket és köteleket, sőt egy elmaradt, de nélkülözhetetlen nyomásmutató órát katonai repülőgép hozott a helyszínére.

Oroszok kivonulása a Kárpátokból.

— A galiciai vereség hatása. —

Máramarossziget. Energikusan és a terep előnyeinek legjobb kihasználásával felvonult csapataink heves támadása alatt egész hosszában megroppant a bereg-máramarosi orosz front és megkezdte teljes visszavonulását, ami a rettenetes időjárás miatt az ellenségre nézve igen nagy veszteségekkel jár.

Munkács. Amint az oroszok helyzetéből megállapítható, bizonyos mértékben az orosz betörés máris kudarcot vallott. Az oroszok betörése azzal kezdődött, hogy Toronyánál átlépték a máramarosi határt és onnan vonultak be egyrészt Beregre, míg a másik seregrész Uzsok felől, továbbá Vereckén — keresztül jött be. Amint ez már megszokott dolog, az oroszok kárpáti próbálkozásainál, most is igyekeztek megkerülni állásainkat, járatlan utakon, ösvényeken, kiszáradt, vagy befagyott patakok medrében egyenként jöttek be, ugyyszólván átlópozkodtak a határon. Az oroszok úgy látszik úgy akartak operálni, hogy Máramarosban, Ungban és Beregben dolgozó csapataink között meglegyen az állandó összeköttetés. Ez a terv azonban megghiúsult. Máramarosban Majdánánál vertük vissza az oroszokat, miáltal látszólag elvágtuk ezeket a csapatokat a többi nyugatra álló oroszoktól. Ungban Uzsokig szorítottuk vissza az ellenséget, úgy, hogy e percben csak Beregben van már orosz haderő.

Két oszlopban nyomultak előre az oroszok Beregben. Egyik végük Vereckénél támadott, de ezt a támadásukat visszavertük és sok foglyot ejtettünk.

A másik rész Volóc irányában nyomult előre és miután a terep számunkra nem volt alkalmas, visszavonultunk, hogy a nekünk megfelelő terepen vegyük föl a harcot. Az oroszok erre kettő válvá két völgyben húzódtak dél felé. Az oroszok nyugati oszlopa egy rajt bocsátott ki a Szolyvától nyugatra fekvő Kékes-füldre, nyilván átkarolási szándékkal, de ezt a csapatot visszaszorítottuk és ezzel megghiúsítottuk az átkarolási kísérleteit.

A helyzet most az, hogy Bereg megye északi csücskében vannak csak oroszok, akik legfeljebb Szolyvaig nyomultak előre, amelyet csapataink kiűztek. A tegnapi és mai nap harc nélkül telt el, a csapatok bevonulása tart.

Az orosz seregek egyik oszlopa Vereckénél, a Vereckei-szorosnál; a másik része pedig Szolyva előtt áll. Szolyvát az oroszok kiűzték és csapataink oda bevonultak. A betört orosz haderő mindkét oszlopa visszavonulóban van.

Az oroszok az éjszaka leple alatt folytatták tegnap megkezdett visszavonulásukat. Hajnalban egyik oszlopuk Almamezőig, a másik oszlopuk pedig Felső-Gerebenig jutott el. Miután csapataink az ellenség nyomában voltak, ezt a vonalat is feladták az oroszok.

Az ellenség egyik oszlopa kiűrtette Volócot és attól északra áll.

Az ellenség másik oszlopa gyors visszavonulása közben elérte a Vereckei szorost.

Az orosz visszavonulás harc nélkül történt, ami lengyelországi sikereinket illusztrálja.

Csapataink Szolyván át a Pinye-völgyében Aklózon túl, a Vicsa-völgyében Zánykán túl üldözik az ellenséget. A szolyvai járásban már nincs orosz. A vereckei járásban is csak a határ szélén vannak még ellenséges csapatok. Az a hír, hogy az utóbbi napokban Bereg megyében ütközet volt, valószínűleg ütközetre nem került sor.

Máramarossziget. A Máramarosba betört oroszok kiűzésére megkezdett hadműveletek szoros kapcsolatban állnak a beregi eseményekkel. Csapataink tegnap megindított támadásait ma fokozott erővel folytatták Toronya és Majdánka között, a minek következtében az oroszok lassu visszavonulása állandóvá lett.

A magyar területen folyó hadműveleteket szerencsésen támogatják galiciai operációink s ennek eredményeként az ellenségnek a mikulcsn — delatini vonalon megkezdett visszavonulása egyre tart.

Visszatartott orosz tüzéség.

Buzarost. A napokban nagyobb számú orosz tüzéség érkezett Csernovicza, azzal a rendeltetéssel, hogy a Magyarországra betört

csapatok segítségére menjen. A Kárpátokba betört s nagyrészt már kiszorított orosz csapatokon azonban — úgy látszik — már edes keveset segíthetett volna a tüzéség, mert nemcsak tovább nem küldték a Kárpátokba, hanem sürgősen visszarendelték Galiciába.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.**Színházi műsor:**

Szombat: Kállai Jolán felléptével Nemtudomka.

Vasárnap: Kállai Jolán felléptével Tót leány.

* A színház hírei. Nemtudomka, Tót leány, Varázskeringő. Ezt a három darabot választotta Kállai Jolán vendég szereplésűl, amelyet ma kezd meg. A művésznőnek mindhárom darabban kiváló szerepe van és a mai fellépés kívül már előnyösen ismertek az aradi közönség előtt. — A Tündér. A budapesti Vigezínháznak az idénben egy őszinte nagy sikere volt eredeti magyar darabbal, amely állandóan műsoron van. Ezt a darabot mutatja be az aradi színház kedden. — Vasárnap délután Napsugár kisasszony, 24 évi, esztendőnkön délután gyermekelőadás, Hamupipőke.

* A prémvadász. (Nagy amerikai vadászdráma az Urániában.) Rendkívül sikerült bemutatója volt tegnap a színháznak. Két remek filmet mutatott be műsorán. Az egyik: Az amerikai prémvadászok nehez, fáradságos és veszélyes életét tárja elénk, amint a vadász ott lesekedik zsákmánya után, a cselóka kórházrők, melyek az ásitó szakadékokat ellepik, mutatják a prémvadász útját és olykor, mint slattomos hegyi szellem zuhannak le róla magas hegyekről a lavinák, máskor pedig vadállatok támadják meg a magára maradt vadászt. El gyönyörű miliőben játszódnak és a megkapó történet, mely a közönséget végéig feszült izgalomban tartotta és teljesen megnyerte a nézők tetszését. A másik előadás egy szellemes, ötletes vígjáték. A nagy detektív drámákat akarja kiparodizálni, amely a legteljesebb mértékig sikerül is neki.

* Nagy háborús dráma az Apollóban. (Az új műsor premierje.) Az a hangulat töltötte be ma este az Apolló-színház nézőterét, amely most az egész életünket urálja: a háború forró hangulata. Egymásután vonultak el szemünk előtt a megkapó, igen érdekes, aktuális harctéri felvételek. Valamennyi közel ferkőzik az érdeklődésünkhöz, a szívünkhöz, a lelkünkhöz. A derék, vitéz katonák férfias szenvedésének s hőies kitartásának szántáran epizódját látjuk. A harcokosságuk lelkesítő s felemelő érzéseket váltanak ki belőlünk. A monarchia 30 és feles mozsarainak bemutatása önbizalmunkat növeli s büszkeség tölti el a lelkünket, hogy ezek a félelmetes ágyuk a mi tulajdonunk. A műsor kluja egy ötletgazdag háborús dráma: Előzetes a királyi. A háború minden borzalmas látványát elők veti ez a dráma s azonkívül rendkívül érdekes emlékménnyel köti le a figyelmünket. Az új műsor, amelynek pompásságában ma telt ház gyönyörködött, szombaton kerül utoljára vetítésre.

Az Aradi Közlöny diszes naptárát minden negyedéves előfizető, amennyiben előfizetési hátralékban nincs, — az esetben is, ha az előfizetést havonként ujtja meg, mint minden évben, az idén is — ajándéku kapja. Minden új előfizető, aki december 1-én negyedévi előfizetéssel belépett az előfizetők sorába, ajándéku ingyen és bérmentve kapja az Aradi Közlöny Nagy Képes Naptárát az 1915. évre. Kérjük azokat a t. c. előfizetőinket, akiknek előfizetési tartozásuk van, azt idejekorán rendezzék, hogy a naptárt fennakadás nélkül megküldhessük.

Harmincnyolc angol hadihajó egy német ellen.

— Anglia tengeri presztízisének bukása. — Állandó rettegés Londonban. —

— Hivatalos távirati tudósítás. —

London—Berlin, december 18.

London retteg.

Milanó. A *Corriere della Sera* szerint Londonban irtózatot kelt a torpedóflotta vesztesége sokkal súlyosabb, mint az admirális bevallja.

Angolok veszteségei a parttámadásnál.

London. A Reuter ügynökség hivatalosan jelenti, hogy Hartlepoolé bombázásánál 82 halott és 250 sebesült van. Egy torpedószázót öt matróz meghalt, 15 megsebesült.

Az angol partok bombázása.

Berlin. A legújabb jelentések szerint a német cirkálók először Westhartlepoolt bombázták. A bombázás negyedkilenc órakor kezdődött. A németek oly távolról bombázták a várost, hogy a vártűzéség egészen tehetetlen volt velük szemben. A bombázás 25 percig tartott. A német gránátok ötvenöt embert megöltek és száztizenötöt megsebesítettek. Legtöbbet azen-

Angol flotta a Dresden nyomában.

London. (Milanón át.) A *Corriere della Sera* londoni levelezője hosszú és izgalmos tudósítást közöl arról a hajtvadászatról, amelyet az angol flotta — valószínűleg japáni és francia segítséggel — a falklandi szigetek mellett vívott ütközetből elmenekült német cirkáló, a Dresden közrekerítésére indított. Az ütközetben, — mint emlékeztet — öt német hajó vett részt, ezek közül négy elsüllyedt, az ötödik a gyors Dresden pedig, miután hősiességgel részt vett az öt óra hosszú csatában, bámulatos ügyességgel elmenekült a harmincnyolc ellenséges hajó elől. A milánói újság levelezője különösen kiemeli, hogy az angol admirális még egyre vonakodik részletes beszámolót adni a délamerikai ütközeiről. A hallgatást hivatalosan azzal magyarázzák, hogy nem akarnak közléseket tenni a Sturdee tengernagy vezette alatt működő nagy flotta mozdulatairól, mert a siker egyik legfőbb feltétele az abszolút hallgatás. Amde, miután most már kétségtelen, hogy a délamerikai vizeken egyedül a Dresden tartózkodik, ez pedig — miután több sérülést is szenvedett az ütközetben, — már nem tekinthető komoly ellenfélnek, tehát az angol admirális némaságát egészen másban kell keresni.

Végtelenül érdekes, hogy a vakmerő és páratlan ügyességgel manőverező Dresden sorsa Angliában talán még nagyobb érdeklődést kelt, mint Németországban. Az angolok lelkeből a legborzalmasabb háború sem tudja kirtani a vonzalmat minden bravúros és sport-szerű jelenség iránt és abban, hogy egy hajó, — hogy úgy mondjuk — az orránál fogva vezet harmincnyolc másikat, az angolok első-rangu sport-szerű eseményt látnak. Most már az angolok is elismerik, hogy a Dresden remélhetőleg a megmenekülést, annak ellenére, hogy két szénszállító segédhajóját elfogták. Am valószínű, hogy a Dresden menekülésekor valamennyi szénraktárát teljesen megtöltötte és így igen hosszú ideig a legnagyobb sebességgel haladhat.

Egymagában a Dresden nem jelent nagyobb veszedelem az angol kereskedelmi flottára, amde Londonban még korántsem felejtették el, hogy a Csendes-tengeren ott van még

vedett Scarborough városa. E város lakossága közt leirhatatlan pánik tört ki, a lakosság a legfélelmetesebb öltözékben menekült az ország belseje felé. A félelem oly nagy, hogy az elmenekült lakosságot még most sem lehet visszatérésre bírni.

Elpusztult szikra-távíró.

A *Daily Mail* jelentése szerint sok háznak a tetőjét a gránátok a szó szoros értelmében leszagatták. Az ágyutüz nyilvánvalóan a Hartlepooli drótnélküli táviróállomás ellen irányult, a melyet sikerült is elpusztítani.

A német flotta sikerei.

Berlin: A német flotta működéséről a mennyiben ez ellenséges kereskedelmi hajók megsemmisítésére irányult, immár pontos közlések tehetők. Augusztusban 2. szeptemberben 45, októberben 13, novemberben pedig 27 kereskedelmi hajó lett elsüllyesztve részben a németek útján, részben pedig cirkálók által. Ebből a 87 hajóból 84 az angol, 2 a francia és egy az orosz kereskedelmi hajórajhoz tartozott.

két rendkívül veszedelemes német cirkáló, név szerint a Bremen és a Karlsruhe. E kettő közül kivált a Karlsruhe óriási károkat okozott már eddig is az angoloknak, annyira, hogy már-már elérte az Emden világhíres rekordját. Ha a Dresdennek sikerül a másik két gyors cirkálóhoz csatlakoznia, ez a három hajó együttesen már komoly veszedelemet jelent nemcsak az angolok kereskedelmi, hanem hadihajóira nézve is.

Londonban annyival is inkább sürgetik a Dresden elpusztítását, vagy lefegyverzését, mert általános az a feltevés, hogy ha ez a hajó csatlakozik a másik kettőhöz és Közép-Amerika vizeire vonul, ott igen nehéz lesz az ártalmatlanná tévése. Ugyanis, amíg a délamerikai államok, mint Argentína, Chile, Brazília és Peru lehetően kedveznek Angolországoknak, addig a középamerikai államok javarészt Németország pártján vannak és minden védelmet megadnak a német hajóknak.

Ami magát a falklandi ütközetet illeti, az angolok — ezt dicsekedésre kell magvallani — korántsem dicsekszenek vele. Üzletszerűen megállapítják, hogy a dél-amerikai szigeteknél a számban is, minőségben is sokkal hatalmasabb angol flotta támadta meg a német hajókat. Az angol hajók nagyobbak voltak, gyorsabbak is, nagyobb ágyúkkal rendelkeztek és így a német hajók számára nem lehetett menekülés. Nem is beszélnek arról, hogy az angol tengerészet dicsőséget aratott volna, csupán azt mondják, hogy az angol hajók éltek a hasznos és kedvező alkalmakkal, amikor a német hajókra rábukkantak.

Érdekes és az angolokra nézve jellemző az is, hogy mint a legtöbb tengeri epizódnak, a német hajók elsüllyesztésének is csak a Cityben örültek igazán. Az öröm legjellemzőbb szimptomája pedig az, hogy a hajók biztosításának díja immár lejjebb ereszkedett, ezáltal az az koronánként teljes huzasonöt koronával. Ugyanis az angol kereskedelmi világ statisztikája szerint a legtöbb kereskedelmi hajó éppen Brazília partvidékén pusztult el és a biztosítótársaságoknak az ezen a tájékon cirkáló Karlsruhe jóval több kárt okozott, mint az indiai vizek immár elpusztított réme: az Emden.

Szerb fogságba

került csehek.

(Kijózanodás a szláv testvériségből. — Egy cseh katonaorvos levele.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, december 18.

A szerbiai harcok során sok esett a déli csapatainkban küzdő cseh katonákról. Hogy milyen sorsa van a szerb fogságba került cseh katonáknak, hogyan nézik a balkáni vitézek a nagy „szláv testvériséget”, arról szemléltető képet ad az a két levél, amelyet egy cseh származású orvos küldött szerb hadifogságból Aradon élő rokonának. A leveleket a sok cseh társával fogságba került orvos a cenzura megkerülésével tudta kicsempészni a fogolytáborból és ezért a levelek eltérnek a szokásos hadifogoly levelektől.

— Kedves bátyám — írja a cseh orvos első levelében. — Most szabadon irhatok. Ha több leveleket kap tőlem, azok hangja természetesen alaposan eltérő lesz ettől. De a cenzura... Hiszen megérti! A szerbek első sorban is elszedtek tőlem mindent és félholtra vertek össze. A szerb tisztok is alávaló kegyetlenséggel bántak el velem. Rettenetes napokat éltem át. Sebült lábammat négy napig kellett gyalogolnom az ország belsejébe vezető utakon. Igazi golyót szenvedtem végig. Énnivaló nem volt, ital nem volt, csak átlagok és halálos fenyegetések... Sehemmel nem törődött senki... Nisben aztán három hétig fektettem egy ideiglenes kórházban, de a sebem gyógyításával itt sem vesződtek. A kórházban találkoztam egy hadifogságban levő csehországi ezredorvossal, de a szerbek nem engedték, hogy kezelje a sebesülteket.

— Ki innen! — kiáltottak rá. — Ezeknek a kutyáknak nincs szükségük orvosra!

Egyenruhám a kórházban elvették azzal, hogy majd raktárba teszik. Amikor aztán felgyógyultam, nem kaptam vissza semmit, hanem piszkos rongyokba kellett burkolóznom és mezítárba maradtam... Nisből Uszkübbe vittek betegápolónak. Úgy nézek ki, mint egy ágról szakadt utazóci csavargó. Rongyos papucs, szennyes ing, tépett nadrág, egy gomb nélküli köpeny és egy ócska sapka: ebből áll egész ruháim... Uszkübben borzalmas az élet. Kora hajnaltól, késő estig tart a munka, néha még aludni sem tudunk és amellet brutális szerb katonák össze-vissza pofoznak. És az ételek, amelyeket élénk lóknak... Iparkodom elviselni mindent, de ha egyszer vége lesz, ha megszabadulok: soha az életben nem akarok egy szót sem hallani többé szláv testvériségről, szláv fajrokonok szeretetéről. Ezek üres beszédek, kigunyolások a valóságnak!

Második, október 29 én keltetett levelében így ír a szerbenetlen helyzetbe került cseh orvos:

— Már hetek óta tengődöm itt vad idegenben és meg egyetlen egy filért sem adtak a szerbek, pedig a genfi konvenció értelmében nekem mint orvosnak fizetés jár, vagy pedig szabadon kell bocsátani. De hát ez a hadifogság, amelybe mi jutottunk, olyan, hogy a kiveri kutyának sines rosszabb élete! Hogy milyen brutalitásokat kell elviselnünk, arról fogalma nincs senkinek és nem is merek leírni mindent, mert ha véletlenül elfogják leveleimet... Egy prágai orvosnövendék ismerősöm, Sk. dr. például nyom nélkül eltűnt kórházból, mert elégedetlenségének kifejezését merészt adni... Remélem, hogy levelem nem kerül a cenzura kezébe. Isten őrizze országunkat attól, hogy ez az ellenség behatoljon a mi földünkre. Nyíltan megmondom nektek: ezeknél a szerbeknél nincs kegyelem, ezek nem sokat törődnek azzal, hogy szlávokkal állnak-e szemben. Én most már tudom, hogy az ilyen ábrándok, nagyszláv testvériség nem számítanak ezeknél a barbároknál. És csak jussak még egyszer haza: meglátjátok, milyen törhetetlen, ostoba álmoktól ment haza-fivá lettem!

Az oroszok döntő veresége.

(Hat hetes új offenzívánk sikere. — Kettős átkarolással visszavert orosz-centrum támadás. — Az orosz kétszáznegyven kilométeres front visszavonulása.)

Az Aradi Közlöny-Indulója.

Bécs, december 18.

Egy előbbi bécsi katonatiszt írja a következőket az északi harctéren történt döntésről:

Megtörtént a nagy döntés. Az orosz sereg magverve menekül az egész fronton kelet felé, hogy a Visztula védő vonala a Varsó és Ivangorod völgyei mögött fedezze magát. Németország és Ausztria-Magyarország győzelmes seregei üldözik a menekülő sereget s a kettős átkarolás folytatásával, katasztrófával fenyegetik. Hogy mennyiben egészíti ki és tökéletesíti az üldözés és a továbbhaladó átkarolás a nagy döntést, az még kérdéses s ezért a nagy vezérkar jelentése is ezekkel a szavakkal végződik: „A döntés gyümölcsei e pillanatban még nem tekinthetők át.”

Körülbelül hat héttel ezelőtt, november nyolcadikán fejeződött be az osztrák-magyar-német csapatok új csoportosítása a Visztula vonalról való nagy stratégiai visszavonulás után. Seregeink akkor egészen Németország keleti határán Wladislawowtól Krakóig álltak, aztán a Rabra folyó mögött a Kárpátok mentén. Az oroszok ugyan nyomunkban voltak, de háttvédeink nagyszerű munkát végeztek, úgy, hogy új csoportosításunk az oroszok számára teljesen el volt láthatatlan.

A terv, amely az új csoportosítást maga után vonta, az volt, hogy az oroszokat elvonjuk erős bázisaiktól s a Visztula alsó és felső folyása közt mindkét oldalról átkaroló mozdulattal támadjuk meg. Az oroszoknak ezzel szemben nyilvánvalóan az volt a tervük, hogy két szárnyuk biztosításával a főerő közepén Kaliszon át Berlinnek tör előre.

Tervünk gyors és pontos keresztülvitele már az operációk megkezdésekor biztosította számunkra a sikert. A Thornból a Visztula két oldalán előtörő német sereg már november 15-én Mławán és Lipnón keresztül a Visztula bal partjára egész Kutnoig vetette vissza az oroszokat. A Krakó felől akciósba lépő osztrák-magyar-erők ezzel szemben északkeleti irányban nyomultak előre s csakhamar elérték Szreniawát.

A szövetségeseknek ez az offenzívája átkarolás veszedelmével fenyegette az oroszok jobb szárnyát, míg a balszárnynon jelentékeny erők teljesen le voltak kötve. Így kivettük az oroszok kezéből az iniciatívát. Az oroszok kényszerültek offenzívájukat feladni s hátráló erőiket Lodztól északra és északkeletre, körülbelül a Zgierz-Strykow vidéken összegyűjteni s délről s a Visztulától északra fekvő területről újabb erősítéseket vonni magukhoz.

De még mielőtt ezek a megerősítések megérkeztek volna, már november 18-án sikerült a németeknek jóval túl Lovicon előre törni s ezzel az északi orosz szárny átkarolását majdnem teljesen befejezni.

Ezzel az előretöréssel egyidejűleg akciósba lépett Wielunon keresztül Noworadomsk és Pietrkow ellen a szövetségesek egy másik csoportja, hogy a délről észak felé toló orosz erőket fogja és leküsse.

Az oroszok a Lodz-Lovicz vonalon mátkacs ellentárást fűtettek ki, úgy, hogy erősítések megérkeztek, még mielőtt északi szárnyuk átkarolása teljesen végre lett volna hajtva. Ezek az orosz erősítések részben keletről, Varsóból, részben északról Nowogeorgiewszkából érkeztek

s a németeket hátra fenyegették. Most a német északi szárny megkerülésére került a sor s egy pillanatig nagyon válságos volt a helyzet a németek számára. De a német kitartás győzedelmeskedett, kivágták magukat, sőt 12000 foglyot ejtettek.

Balszárnynak visszavonása után a németek ismét erősen megvetették a lábukat s az eddigre már teljes számban megérkezett erősítések minden támadása megtört a németek ellenállásán.

November huszadikáig megállítottuk Sochaczew, Lodz, Pietrkow és Noworadomsknál az oroszok összes ellentámadásait s az északi szárnyon a küzdelem arctámadássá alakult. A németek az erőket félig-meddig kiegyenlítő felytonosan tért nyertek s csakhamar ismét elérték a feladott Lowicot.

Ezalatt lényeges változás történt a déli szárnyon is. Erőinket, a melyek eddig energikus támadásokat intéztek a szreniawai orosz állások ellen, visszavettük, miután teljesítették feladatukat, tudniillik, hogy minél nagyobb orosz erőket kössenek le. Ezeket az erőket aztán még délebbre, a legdélibb orosz szárnyok ellen alkalmaztuk a Kárpátokban.

December hatodikán, azon a napon, a mikor a németek elfoglalták Lodzot — a mivel megtörtént a döntés bevezetése az északi harc front-alküzdelseiben — megkezdődött a mi offenzívánk is a Kárpátokban, a melynek célja az orosz déli szárny átkarolása volt. Minden nap új eredményeket hozott: december nyolcadikán csapataink nyugat felől előretörve elfoglalták a Wieliczka-Dobycze vonalat, december tizenegyedikén a limanowai győzelem után kezünkbe jutott Nausandeez, Grybow és Gorlicze. Ezzel a sikerrel végrehajtott a déli orosz szárny átkarolása s vonatkozásban az északi szárny szituációjával, a nagy ütközet sorsa eldőlt.

Főleg a délről jövő nyomás következtében voltak kénytelenek az oroszok ellenállásukat az egész fronton feladni. Az oroszok visszavonulása tegnap a déli szárnyon kétszáznegyven kilométer hosszúságban megkezdődött, azonban az oroszok természetesen galiciái dél felé irányított frontjukat még tartani igyekeznek, miután máskülönben bekerítés veszedelme fenyegetné őket.

Mintán az északi harctéren megtörtént a döntés, az orosz milliós hadsereg meg van verve, részben le is van hengerelve, a legnagyobb bizalommal nézhetünk a jövő események elé, miután a megvert orosz haderő magatartása most már hosszú időn keresztül csak defenzív lehet.

Naptárhirdetők

szíves figyelmébe.

Az Aradi Közlöny kiadóhivatala az előbbi évekhez hasonlóan az idén is díszesen illusztrált naptárt ad ki. Arra kérjük t. hirdetőinket, hogy feladni szándékolt hirdetésüket — annak megfelelő helyen való elhelyezése érdekében — ideje korán hozzánk juttatni szíveskedjenek.

HIREK. LEGÚJABB.

Magyar Távirati Iroda cenzurált jelentései.

Érkezett éjjel 3 órakor.

Róma. Franciák egész olasz határról elvitték tűzérőseget. Ágyukat mind északra vitték.

Amsterdam. Belga király több magasrangú tisztet lefokozott, mert feladatukat rosszul végezték.

Budapest. Sajtóhadiszállásról jelentik: Neu-Sandeeben az oroszok odesszal hadtestparancsnokát, Dragomirovot, saját katonái agyonlőtték.

Bécs. Tegnap már helyreállították limanovi vasuti összeköttetéseket.

Róma. Franciaországba japán küldöttség érkezik, aki belga királynak ó-japán diszkardot nyújt a

BERLIN. A Berliner Tageblatt je-lenti, hogy a török és beduin csapatok tizenöt mértföldnyire vannak a Szuert csatornától.

LONDON. A Reuter ügynökség je-lenti, hogy Egyiptomba kishárdették az angol protektorátus

Bern. Olasz jelentések szerint a Batumnál harcoló török csapatok főparancsnoka En-ver pasa.

— A német császár a harctéren. Berlin-ből jelentik: Vilmos császár holnap a frontra utazik.

— Az egyiptomi alkirály Bécsben. Bécs-ből jelentik: A khedive ma inkognitóban ide-érkezett.

— A német kancellár kiténtetése. Frank-furthól jelentik: Bethmann-Hollveg német bi-rodalmi kancellár az elsőosztályú vaskorona-rendet kapta.

— Jelentkezés katonai sebesült ápo-lásra. Aradváros katonai ügyosztályának három-száz ápolót kell az aradi katonakórházakba be-rendelni, a be nem sorozott B. osztályúak kö-zül. A legcélszerűbbnek mutatkozik elsősorban az önként jelentkezőket alkalmazni. Fel szólítja tehát az ügyosztály, hogy mindazok, a kik vállalják a szolgálatot, jelentkezzenek azonnal. Zsoldot és teljes ellátást, családtagjuk a törvé-nyes államségélyt kapja. Ha nem lesz elég je-lentkező, akkor behívás útján történik gon-doskodás.

— Halálozás. Budapestről jelentik: Ma éjjel egy órakor családja körében meghalt botfai Hűvös József udvari tanácsos hatvanöt éves korában. Az elhunyt a budapesti Városi Villamos Vasútnak volt az elnöke. Sok éven át vezető szerepe volt a főváros közéletében és főleg a közuti közlekedés megjavítása terén szerzett sok érdemet. Egészen haláláig szor-galmasan és eréllyel dolgozott és köztisztlet-ben állott. Néhány év óta cukorbetegségben szenvedett és ez ölte meg. Halálának híre általá-nos részvétet keltett. Az elhunytban Hűvös Lászlóné született kunagotai Vajda Ilona az apósát gyászolja. Temetése vasárnap délután három órakor lesz a rákoskeresztúri temetőben.

— Jótékonyág. A néhai Lengyel Tivadar emlékéért megörökítő alapítványhoz újabban hozzá-járultak: Steinhardt Mór dr. és családja 50 ko-rona, Vizer Lajos 5 korona. Az alapítvány eddigi összege 715 korona.

A karácsonyi csomagforgalom. A nagyváradi postaigazgatóság a következő figyelmeztetést közli: A karácsonyi és újévi rendkívüli forgalom ideje alatt a küldeményeknek késedelem nélkül való kezelése csak úgy biztosítható, ha a közönség a csomagolásra és címzésre vonatkozó postai szabályokat betartja. Különösen szem előtt tartandók a következők: Pénzt, ékszer és más tárgyakkal egybe csomagolni nem szabad. Csomagolásra falda, vesszőből font kosár, viasszos, vagy tiszta közönséges vászon, kisebb értékű és csekélyebb súlyú tárgyaknál pedig erős csomagolópapir használandó. Vászon, vagy papírburkolattal bíró csomagokat göb nélküli zsineggel többszörösen és jó szorosan átkötni, a zsineg keresztelési pontjain pedig peccsétviasszal lezárni kell. A peccsételéskor vésett peccsétnyomó használandó. A címzésnél kiváló gond fordítandó a címzett vezetéknév és keresztnévnek, vagy más megkülönböztető jelzések (pl. ifjabb, idősebb, özvegy stb.), továbbá a címzett polgári állásának, vagy foglalkozásának és lakhelyének pontos kitételére: a Budapestre és Wienbe szülő küldemények címírataiban ezenkívül a kerület, utca, házszám, emelet és ajtójelzés stb. kitéendő. A rendeltetési hely tüzetes jelzése (vármegye) s ha ott posta nincs, az utolsó posta pontos és olvasható feljegyzése különösen szükséges. A címet magára a burkolatra kell írni, de ha ez nem lehetséges, úgy a cím fatáblácskára, bőrdarabra, vagy erős lemezpapírra irandó, melyet tartósan a csomaghoz kell kötni. A papírlapokra irt címeket mindig egész terjedelmében kell a burkolatra felragasztani. Felelet kívánatos, hogy a feladó nevét és lakását, továbbá a címrát összes adatait feltüntető papírlap legyen magában a csomagban is elhelyezve arra az esetre, hogy ha a burkolaton levő címrát leesné, elveszne, vagy pedig olvashatlanná válnék, a küldemény bizottsági felbontása után a jelzett papírlap alapján a csomagot mégis kézbesíteni lehessen. Kívánatos továbbá, hogy a feladó saját nevét és lakását a csomagban levő címrát felső részén is kiüntesse. A csomagok tartalmát úgy a címráton, mint a szállítólevélen szabatosan és részletesen kell jelezni. Budapestre és Wienbe szülő élelmiszereket, illetve fogyasztási adó alá eső tárgyakat (hús- és szeszes italok stb.) tartalmazó csomagok címrátaira, nemkülönben az ilyen csomaghoz tartozó szállítóleveleken a tartalom, minőség és mennyiség szorosan kiírandó (pl. szalonna 2 kgr., egy pulyka 3 kgr., 2 liter bor stb.) A tartalom ily részletes megjelölése a fogyasztási adó kivétele szempontjából szükséges és a gyors kézbesítést lényegesen előmozdítja.

A Pour le mérite rendjének német nevet akarnak adni. Mint a németországi lapokban olvassuk, Rost chemnitzi tanár mozgalmat indított, hogy a mostanában különösen sokat emlegetett porosz rendjelet, a Pour le mérite-et kereszteljük el és a francia elnevezést a tartalom és jelentőség megtartása mellett németre változtassák. A mozgalom a németországi sajtóban is visszhangra talált és a kérdéshez legutóbb hozzászólt Wundt Vilmos dr. titkos tanácsos, lipcsei tanár is, aki maga is tulajdonosa a Pour le mérite-rendjének. Wundt a következőket mondotta: Méltatlan dolognak tartom, hogy a rendjel elnevezését, amely még nagynevű alapítójától ered, megváltoztassák, mert ép Nagy Frigyes volt az, aki mint filozófiai íratok is mutatják, izzig-vörig német jellem volt. Nagy Frigyes kettős karaktere, egyrészt franciás külseje, másrészt tetőtől-talpig német egyénisége mutatja, hogy mi a jelentősége a rendjel francia elnevezésének és a rendjel tulajdonképeni céljának. Komoly és tiszteletreméltó indokok tiltják tehát, hogy Nagy Frigyes emlékét, aki ennek a rendjének értéket adott, az elkereszteléssel bármiképpen is érintsük. Ha visszapillantunk a történelemben, úgy megtudjuk, hogy Nagy Frigyes volt tulajdonképen az az uralkodó, aki megalkotta Németország mostani fellendülésének alapját. Ép ezért, habár lehet gondolkodni a kérdés felett, mégis a rendjel mostani elnevezése mellett vagyok.

Jön Waldemár Psylander az Apollóba.

Nincs karácsonyi szabadság. Bécsből jelentik: A hadügyminisztérium a császár és királyi hadsereg, továbbá a honvédelmi miniszterrel egyetértéssel a cs. kir. Landwehr és a cs. kir. népfőlkész részére a következőket rendelte: Tekintettel arra a rövid időre, mely a kiképzésre rendelkezésre áll, tekintettel továbbá arra, hogy az ellenség előtt álló csapatok, tekintet nélkül a vasárnapra vagy ünnepnapra, a legnehezebb viszonyok között kötelesek szolgálatukat ellátni, a parancsnoksághoz és katonai intézményekhez beosztott egyéneknek karácsonyi szabadság nem adható. A karácsonyi napokat inkább fokozottabb kiképzésre, illetőleg szolgálatra kell felhasználni. December hó 24-ének és 25-ének, valamint január elsejének délutánjai, amennyire a szolgálati viszonyok megengedik, szabadságra engedélyezhetők. Elrendelték továbbá, hogy a legénységnek e rendelkezés indokait megmagyarázzák.

A párisi divat Bordeauxban. A Londonban megjelenő *Independence Belge* legutóbb bordeauxi levelet közölt, a melyben beszámolt a divattal összefüggő hírekről is. A világhírű párisi divat most Bordeauxba tette át székhelyét, mert a francia kormányval tudvalevőleg az előkelő világ is Bordeauxba hurcolkodott. Az idei téli divaton meglepetik a háború, nem mint ha a francia hölgyek most kevesebbet költenének az öltözködéseire, hanem mert valamennyi divatújonságnak bizonyos háborús jellege van. A legdivatosabb kalap például a belga rendőrök osákjára emlékeztető borsos kalap, a melyet a hölgyek kissé a fülökre húznak és — mint a I. B. írja — meglehetősen harcias külsejű van benne. A franciák boldogan veszik tudomásul, hogy a divatban is a szövetségesekkel való barátság és a szoros összetartás érvényesül és hogy eltűntek a tollakkal ékesített formátlan kalapok, a melyek kissé a német sisakokra emlékeztettek. Ha így haladunk — írja tovább a belga lap — az Unter den Linden útjait csakhamar elvesztik minden hatásukat, pedig a német divat a háború előtt már veszedelmes versenyt csinált a rue de la Paix divatjának. A bordeauxi divat újonságai között nem utolsó az a szalagból készült kokárda sem, a mely az öt szövetséges nemzet (angol, francia orosz, belga és japán) színeiből készült. A hölgyek nem csak kalapjukon viselik a ríktó kokárdát, de magán a ruhán is felhasználják.

Palackok megjelölése. Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara ezúton hozza az érdekeltek tudomására, hogy a bort, söröt és egyéb szeszes italt tartalmazó zárt palackok mennyiség-tartalmának kötelező megjelölése tárgyában kiadott kereskedelmi miniszteri rendeletben meghatározott és a folyó évi december hó 31-én lejáró azt az átmeneti időt, mely alatt a palackban tartalmazott szeszes ital mennyiség megjelölése a megjelölésért felelős személy nevét és telephelyét feltüntető címkék mellett utólag alkalmazott külön címkék útján is történhetik, tekintettel a beállított rendkívüli viszonyok következtében felmerült nehézségekre, a kereskedelemügyi miniszter 1916. évi január hó 1-ig meghosszabbította.

Bezárják az ujaradi iskolákat. Ujaradon az iskolákban beszüntették az előadásokat a difteritis és vörheny járványszerű terjedése miatt.

A legszebb karácsonyi ajándék, melylyel katonák rokonainknak (egyévi önkénteseknek, tartalékos hadapródoknak, zászlósoknak és tiszteknek) kedveskedhetünk, „A Hadsereg” képes folyóiratnak egy évfolyama. Mindenki, aki A Hadsereg-re 6 koronáival előfizet, díjazásul megkapja „A Hadsereg” Képes Évkönyvét is. Az Évkönyv bolti ára 3 koroná. Előfizetést elfogad „A Hadsereg” kiadóhivatala Arad, Ferenc-tér 6. és minden nagyobb könyvkereskedés.

Grallert J. és fia ékszerész, Andrásy-tér 22. Karácsonyi ajándékokat a háborús viszonyokra való tekintettel leszállított árak mellett árusít mindennemű briliáns, gyémánt és aranyékszereket. Nagy ezüstáru raktár rendkívüli olcsó árakban.

Hét nap. Rövid idő ügyebár hét nap és mégis milyen fontos időszak jelent a karácsonyi ünnepek alatt. A nagy, hatalmas tolongás, a várva-várt igazi forgalom színdús képekben, ilyenkor játszódik le, a városok boltjaiban. Megindul az emberáradat és a keresdők, bár a nehéz munka az övék, örömmel látják, mint telik az ültet vásárlóközönséggel. Természetes, hogy ezen mozgalmas napokban, a legnagyobb diadalt azok az árubázisok ülik, amelyek a sok játék- és ajándéktárgyat szállítják a karácsonyfa alá. Vezető szerepe van Fischer Simon Nagyáruházának, Szabadságtér 12. sz. alatt. Ha betekintünk ebbe a ragyogó helyiségbe, büszke örömmel telünk el, mert azt látjuk, hogy bizony már nagyváros számba megyünk. December 20-ikán, vasárnap egész nap nyitva lesz az Áruház. 1985

Karácsonyi és újévi alkalmas ajándékok, elegáns női táskák, uti készletek, bőrdíszek, fésű- és manikűr-garnitúrák, játékszerek, társasjátékok s más ajándéktárgyak nagy választékban és legolcsóbban Hegedűs Gyula cégnél, Arad, Andrásy tér 16.

Felhívjuk lapunk olvasóinak szíves figyelmét Gábor Miklós cukorka-üzletének lapunk mal számában levő hirdetésére. 5879

Karácsonyi és újévi ajándékokban alkalmi vásárlás nyílt meg Fischer Mór üveg- és porcelán üzletében Andrásy-tér 25. (Telefon 568.), ahol a legizlésesebb réz- és bronz díszműtárgyak és gyönyörű virágkülönlegességek óriási választékban vannak. Képeretkészítések legizlésesebben készíttetnek. Képes árjegyzéket kívánatra bérmentve küldök. 5769

Repülőgépek csatája a levegőben.

(Egy pilótatiszt levele. — Német és francia aeroplánok küzdelme.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, december 18.

Egy berlini író, aki a háború kitörése óta mint pilótatiszt harcol Franciaországban és aki résztvevett az A. felett vívott légi ütközetben, amelynél három francia repülő leszállásra kényszerítettek, a németekre nézve győzelmes lefolyású ütközetről a következőképen számol be hazatérő tábori levelében:

— Még mindig C.-ben vagyunk, ahol egész otthonosan berendezkedtünk. A kis fészkek lakói már egészen beletörődtek a német invázióba és mi egyáltalán nem szenvedünk szükséglet; csak egy üveg jó német-sörnek örülnénk nagyon. Az utóbbi napokban gyalázatos időjárás volt. Eső és köd, változatosság kedvéért néha hó is. Ennek ellenére szorgalmasan repülünk és úgy megnehezítjük a franciák életét, ahogy csak lehet. Nemrég összeütközésünk volt velük a levegőben és mindenkinek, aki résztvevett ebben az ütközetben, felejthetetlen emléke lesz ez. Két francia repülőgépet lőttünk le, egy másikat leszállásra kényszerítettünk. A dolog így történt:

Az utóbbi napokban a francia repülők, akik méltéktalanul respektálják a mi agyninkat, minden veszély ellenére, ezt el kell ismerni, bátran odamerészkedtek a mi vonalunk felé és többször mutatkoztak, semmint az kellemes lett volna nekünk. Végre is alaposan szervezett őrszolgálatot rendeztünk be és így mindig idejekorán megtudtuk, ha ellenséges repülőgépek közeledtek hozzánk. Egyszer azt a jelentést kaptuk, hogy A. irányából öt gépből álló légi flotta közeledik hozzánk. Rögtön gépünkhez siettünk és elkészültünk a startira. A motorok a nedves idő ellenére is hamarosan kezdtek és fél perces időközökben a mi

repülőgépeink is felemelkedtek. A. felé vettük utunkat és mindjárt magára felrepültünk, mert aszárd elhatározásunk volt, hogy ellenségeinknek alaposan emlékeztessük tessük ezt a napot. Természetesen állig fel voltunk fegyveresre és bombáinkon kívül gépfegyvereinknek is nagy szerepet szántunk. A. közelében láttuk a francia gépeket keringeni. Szétszórt vonalban röpdöstek az egy és kétfedelűek, hogy megismerkedjék a terepeket. Minthogy meglehetősen sárt sorban haladtunk, nem vettük észre, hogy milyen erős a flottánk és egyesült erővel rárontottak legelői haladó Taubénkra. De a kis galambocskák elegáns hajlást csinált lefelé, aztán megint felemelkedtek és a hozzá legközelebb álló géphez olyan üdvözlést küldött, amely alighanem eltalálta a kétfedelű propellerjét, mert az én gépemről láttam, amint a francia gép formális siklórepüléssel leereszkedett. Időközben mi is frontba fejlődünk és most elkezdődött egyik gép harca a másik ellen. A franciák minden kísérletet megtettek, hogy főhőbünk kerülhessenek és onnan bombázhassanak bennünket, de mi résen voltunk és magára repültünk. M. hadnagy, aki körülbelül ötven méternyire volt az én oldalamon, briliáns módon végzett ellenfelével. Láttam, a mint a francia, a ki alighanem voltreffert kapott, nyilegyenesen zuhant a mélységbe. Tehát már a másodikik is végzettünk. Most rám és kíséremre került a sor. Egy hatalmas kétfedelű tűzelt ránk iszonyu erővel és a golyók sokszorosan átlukasztották gépünk oldalait. De végre azt is utolérte a sora. Kísérem a karjával integetett: „Gyorsan balra.” Gépünk szinte vízszintesen oldalra feküdt és ebben a helyzetben megaszólt gépfegyverünk. Még egy-két másodpercre tartotta magát az ellenség, aztán inogni kezdett a gép és fejjel lefelé lezuhant a francia. Ekkor alulról kezdtek löni ránk és természetesen nem maradtunk adócsák a felelettel. Még valamivel feljebb szálltunk, aztán bombákat dobtunk le az A.-ra, a melyek mit azt fűvesövényekkel pontosan kivettük, fényesen hatottak. Előbb a gázgyár repült a levegőbe, aztán a két pályaudvart találtuk el és romboltuk szét. Olyan sikerünk volt tehát, a melyre méltán lehetünk büszkék. Fájdalom, a mi gépeink közül is leszállásra kényszerítettek egyet, de győzelmiünk a franciák fölött tökéletes volt. A repülésért vaskeresztet kaptam.

Főg-Krém

KALODONT
Szájvir

9401

NEMZETI SZÍNHÁZ

Szombat, 1914. évi december 19-én

O. Bérlet.

O. Bérlet.

Kállay József vendégfellépővel:

Nemtudomka.

Operetta.

Kezdés este 7,8 órakor.

Felső emeleti:

Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.

Glück Zsigmond úgy a maga, mint gyermekei Irén, férj. Karczag Vilmosné, Olga, Pista, valamint az alulírott rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatják, hogy a felejtethetetlen drága jó hitves, anyja, nagynya, anyós, testvér gyermek és páratlan jó rokon

Glück Zsigmondné

szül. Klein Róza

f. hó 17-én, d. u. 2 órakor jóságos életének 45-ik és legboldogabb házasságának 26-ik évében a mindenható akarata folytán rövid szenvedés után jobblétre szenderült.

A drága halott hült tetemeit f. hó 20-án d. e. 11 órakor fogjuk lakásáról (Szabadság-tér 11. sz. alól) az izr. sírkerben örök nyugalomhelyére kísérni.

Áldás és béke drága porai fölött!

Arad. 1914. december hó 18-án.

Özv. Klein Ignáczné, anyja. Karczag Vilmos, vő. Karczag Ernőke, unoka. Klein Sarolta, Klein Dávid, testvérei. Glück Károly, Glück Ignác, Glück Dávid, Gabos Soma, Klein Simon, sógorai. Glück Károlyné, Özv. Fischer Jakabné, Glück Ignáczné, Glück Dávidné, Gabos Sománé, Klein Dávidné, Özv. Klein Jakabné, sógornői. 5890

Képeskönyvek

20, 30, 50, 70 fillér, 1 K., 2 K.

4861

Mesekönyvek

20, 30, 40, 60 fill. 1 K., 2 K.

Társasjáték

30, 50, 70, 90 fill. 1-50, 2 K.

Legújabb, 70 fill.

Toronykockajáték

**Karácsonyi és
Újévi képeslapok**
4-6-8-10 fill.

Levélpapír
fehér és színes
csomagban 20 fill.,
dobozban 1 K.-tól

Décsi Géza

könyv- és papírzletében
Forray-utca. Telefon 902.

APOLLO SZÍNHÁZ.

ZRINYI-UTCA. (BÁRÓ BOHUS-PALOTA.)

December 19 én, szombaton

Háborus aktualitások

Szenzációs háborus kép!

Életemet a királyért

háborus aktualitás 5 felvonásban.

3981

Kalmár József

villanyszerelő

Arad, Salacz-utca 2. sz.

Telefon 242. Telefon 242.

Ajánlja

költözködők figyelmébe:

villanyos világítási berendezéseket,
villanyos csengő- és telefon berendezéseket s minden szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munk. 481

Baktáron tart:

villanyos csillárokat, villanyos főzőedényeket, villanyos vasalókat,
villanyos hajszító vasakat, Wolfram lámpákat és mindennemű villanyos cikkeket.

Apró hirdetések.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

LEVELEZÉS.

Tulajdonosan tisztességes 28-
jeligére levél van a főpostán p. r.
5890

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Kőverdismák
eladók, Demeter-u. 72. 5893

ÜZLETEK.

Goldstein Máttyás

Forrai-utcai jömeneteiű méssár-
széke bevonulás miatt jutányos
árért eladó. Bővebbet ugyanott.

5858

KIADÓ LAKÁS.

3 utcai szoba
és mellékhelyiségekkel álló lakás
azonnal kiadó. Cim: Birtu Ernő,
Szent Pál-utca 6. 5872

Orosy-utca 8. szám

alatt 2 szobás lakás, központi fű-
téssel és állandó melegvíz ellátás-
sal, február hó 1-re kiadó. 5877

Saját termésű kitűnő tisztán ke-
zelt magyarádi ó- és pecsenye-

borok

ugy nagyobb mennyiségben, va-
lamint palackokban kaphatók

Winter Adolf

ügyvédnél

5884

Aradon, Nádk Ferenec utca 40. sz. 1

Egy alkalmi vétel kapcsán el-
került nagyobb mennyiségű 1. r.
tűzifát olcsón megvásárolnom. En-
nek következtében azon kedvező
helyzetben vagyok, hogy

apritott

tűzifát

rendkívül jutányos áron áru-
sithatók.

— Kiváratra házhoz is szállítom. —

Tisztelettel

Virág Kálmán

Arad, Erzsébet királyné-körút 59.

Telefon 65. sz.

5785

Viszonteladónak árendedmény!

Viszonteladónak árendedmény!

FIGYELEM!

A leghízeljesebb és legkényesebb igényeket kielégítő nagy

karácsonyi cukorka vásár

5879

megkezdődött

Gábor Miklós Arad,

Salacz-utca 1. szám (Löcs-ház.) Telefon 10-59. sz.

Nagy választék csokoládé karácsonyfa diszekben
Marcipán dessertek. Legfinomabb élvezeti különlegességek.

Dus választék szaloncukorkákban,

amelyek kilója staniol nélkül	...	...	...	...	2 korona 40 fillér.
Szines; vagy fehér staniollal csomagolt kilója	...	...	...	...	3 korona.
Krém szalon különlegességek kilója	...	...	...	...	4 és 5 korona.

Nagy választék karácsonyi dísz-szobrocskáiban (cukorkával tölthető)

Felhívom a vásárló közönség figyelmét vásárlását sziveskedne mihamarább
eszközölni, hogy az utolsó napokban az óriási torlódások elkerülhetők legyenek.

Viszonteladónak árendedmény!

Viszonteladónak árendedmény!